

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

18 באוקטובר 2021

874

י"ב בחשוון התשפ"ב

עמוד

הצעת חוק זכויות נפגעי עבירה (תיקון מס' 15) (נטילת דגימה פורנוזית מנפגע עבירת מין ושמירתה).
התשפ"ב-2021. 2.....

הצעת חוק זכויות נפגעי עבירה (תיקון מס' 15) (נטילת דגימה פורנזית מנפגע עבירת מין ושמירתה), התשפ"ב-2021*

- הוספת סעיף 22א. 1. בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001¹, אחרי סעיף 22 יבוא:
- "נטילת דגימה פורנזית מנפגע עבירת מין ושמירתה
- 22א. (א) נוסף על האמור בסעיף 14(א)(1) לחוק החיפוש בגוף, בעל מקצוע רפואי מוסמך ליטול, באמצעות ערכה ייעודית, דגימות לצרכים ראייתיים לחקירת ביצועה של עבירת מין, מאדם שיש יסוד להניח כי הוא נפגע עבירת מין, בהסכמת האדם; בסעיף זה -
- "בעל מקצוע רפואי" - בעל מקצוע שעבר הכשרה לפי הנהיות המכון הלאומי לרפואה משפטית במשרד הבריאות והוסמך על ידי המכון ליטול דגימות לצרכים ראייתיים;
- "חוק החיפוש בגוף" - חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996²;
- "ערכה ייעודית" - ערכה ייעודית שמספקת משטרת ישראל לדגימה מגופו של אדם שיש יסוד להניח שהוא נפגע עבירת מין, לצרכים ראייתיים לשם חקירת ביצועה של העבירה.

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996 (להלן - חוק החיפוש בגוף), מסדיר את אופן עריכת חיפוש בגופו של אדם שאינו חשוד, לרבות נפגע עבירה, לשם חקירת העבירה. בהצעת חוק זו מוצע להסדיר את נטילת הדגימות באמצעות הערכות הייעודיות בבתי החולים ובמרכזי הסיוע לקטינים נפגעי עבירות מין או אלימות ולקבוע כי רק בעל מקצוע רפואי שעבר הכשרה לפי הוראות המכון לרפואה משפטית והוסמך לכך על ידו (להלן - בעל המקצוע הרפואי), יהיה הגורם המוסמך ליטול את הדגימה, ובתנאי שנפגע העבירה נתן את הסכמתו בכתב לנטילתה, לאחר שהוסברה לו מטרת נטילת הדגימה, נמסר לו מידע על מקום שמירתה ואופן שמירתה והוסבר לו כי הוא יכול להסכים - באותה העת או במועד מאוחר יותר - להפיק מהדגימה נתוני זיהוי שאינם שלו לשם השוואתם לנתוני הזיהוי של אדם אחר ולשם שימוש בהם בהתאם להוראות חוק החיפוש בגוף.

ככלל, נטילתן של דגימות לצרכים ראייתיים מנפגעי עבירות מין, בסמוך לאחר ביצוע העבירה, נעשית במרכזים ייעודיים לטיפול בנפגעי עבירות מין הנמצאים בבתי החולים. כיום, רק אם נפגע העבירה מעוניין להגיש תלונה במשטרה הערכה הייעודית הכוללת את הדגימה שניטלה (להלן - הדגימה) מועברת למשטרת ישראל. אם נפגע העבירה אינו מעוניין להגיש תלונה כאמור, הערכה נשמרת בבית החולים או מועברת למכון לרפואה משפטית לתקופה מוגבלת.

בשל הפגיעות הגופניות והנפשיות הקשות שחווים נפגעי עבירות מין, לעיתים חולפת תקופה ממושכת עד שהם בוחרים לפנות למשטרה ולהגיש תלונה. משכך, וכדי לאפשר לנפגע עבירת מין שיבחר להגיש תלונה בשלב מאוחר יותר לעשות שימוש בערכה, מוצע להסדיר את אופן שמירתה והעברתה למשטרת ישראל כך שאפשר יהיה לעשות בה שימוש, בכפוף להסכמת נפגע העבירה, לצורכי חקירת העבירה.

* הצעת חוק מס' פ/993/24 (מספר פנימי: 2157265); הועברה לוועדה ביום ה' באב התשפ"א (14 ביולי 2021).

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 183; התשע"ט, עמ' 233.

² ס"ח התשנ"ו, עמ' 136.

(ב) לא ייטול בעל מקצוע רפואי דגימות כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן נפגע העבירה נתן את הסכמתו בכתב לנטילת הדגימה, לאחר שהוסברה לו מטרת נטילת הדגימה, נמסר לו מידע על מקום שמירת הערכה הייעודית ועל אופן שמירתה וכן הוסבר לו כי באפשרותו לתת הסכמה גם במועד מאוחר יותר להפיק מהערכה הייעודית נתוני זיהוי ולערוך השוואה ושימוש בנתוני הזיהוי של אדם אחר, אם נמצאו בערכה; לענין זה, "השוואה" ו"שימוש" - כמשמעותם בחוק החיפוש בגוף.

(ג) הסכמת נפגע עבירה לפי סעיף קטן (א) יכול שתיתן לנטילת הדגימות ושמירתן בלבד, בהתאם להוראות סעיף קטן (ה).

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), לבקשת נפגע העבירה בעל מקצוע רפואי רשאי לערוך בדיקה לזיהוי קיומו של חומר זר ובדיקות קליניות נוספות, על פי הצורך; תוצאות בדיקה כאמור יימסרו לנפגע העבירה; על נטילת דגימות אלה, בדיקתן ומסירת הממצאים לנפגע יחולו הוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996³; לענין הסכמתו של קטין יחולו הוראות סעיף קטן (ח).

(ה) המוסד שבו ניטלו דגימות מנפגע עבירה כאמור בסעיף קטן (א) אשר לא הגיש תלונה במשטרה, יעביר את הערכה הייעודית ואת הדגימות למשטרת ישראל, כך שבצידה החיצוני של הערכה לא יתועדו פרטיו האישיים של נפגע העבירה, והערכה והדגימות יישמרו במשטרת ישראל במקום ייעודי לאחסון מוצגים ללא תיעוד כאמור.

(ו) פרטי הזיהוי של נפגע העבירה המשויכים לערכה הייעודית ולדגימות יישמרו בנפרד, באופן המבטיח את סודיותם ולא ייעשה בהם שימוש אלא לפי הוראות סעיף זה; אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה, חובה עליו לשומרו בסוד והוא אינו רשאי לגלותו אלא לשם מילוי תפקידו ובהתאם להוראות כל דין.

ד ב ר י ה ס ב ר

בחוק החיפוש בגוף ולא יופקו נתוני זיהוי אלא אם כן נפגע העבירה הסכים בכתב לשימוש בערכה.

אם נפגע העבירה יסכים לפתיחת הערכה הייעודית כאמור, הסכמתו תכלול גם הסכמה לשימוש בדגימות שניטלו ובנתוני הזיהוי שיופקו. יצוין כי גם בעת הפקת נתונים כאמור, לא יוכלו נתוני הזיהוי של נפגע העבירה

עוד מוצע לקבוע כי המוסד הרפואי שבו ניטלו הדגימות יעביר את הערכה הייעודית למשטרת ישראל, כך שבצידה החיצוני של הערכה לא יתועדו פרטיו האישיים של נפגע העבירה, וכי הערכה תישמר במקום ייעודי לשמירת מוצגים במשטרת ישראל ללא תיעוד פרטי הנפגע כאמור ובאופן שהגיש הפרטי הנפגע תהיה מוגבלת. בערכה הייעודית לא ייעשה כל שימוש כמשמעו

³ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

(ז) לא ייעשה שימוש, כמשמעותו בחוק החיפוש בגוף, בערכה הייעודית, בדגימות שניטלו או בנתוני הזיהוי שהופקו, ללא הסכמתו בכתב של הנפגע בהתאם להוראות סעיף קטן (ב); (ב): הסכמת הנפגע לשימוש בערכה הייעודית משמעה הסכמה לשימוש בדגימות שניטלו ובנתוני הזיהוי שהופקו כמשמעותם בחוק החיפוש בגוף.

(ח) היה נפגע העבירה קטין או אדם עם מוגבלות שכלית, יחולו הוראות סעיף 14 לחוק החיפוש בגוף לעניין מתן הסכמה לגביו, בשינויים המחויבים, לרבות לעניין סמכותם של הגורמים הרפואיים.

(ט) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין.

(י) ניטלה דגימה כאמור בסעיף קטן (א), היא תישמר לפי הוראות סעיף קטן (ה) לתקופה של 50 שנים, בתנאים מתאימים לשם הפקת DNA, ובתום התקופה האמורה תושמד הערכה הייעודית, ללא צורך בהודעה נוספת לנפגע העבירה, ובלבד שלא נפתחה חקירה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית, תדון ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, בין היתר, בקביעת הוראות מעבר לעניין שמירת דגימות שניטלו טרם כניסתו של ההסדר המוצע לתוקף וכן בתפקידם של גורמי המקצוע שיהיו מעורבים בעניינם של קטינים ושל אנשים עם מוגבלות שכלית, לרבות מעורבותם של הגורמים הרפואיים במקרים שבהם לא ניתן לקבל את הסכמתו של האפוטרופוס או שיש חשש לשלומו של קטין או של אדם עם מוגבלות שכלית.

השפעה על זכויות הילד

הצעת החוק מאפשרת כי הערכה הייעודית תישמר עבור קטין נפגע עבירת מין שנים רבות, וכך להבטיח כי אם יחליט בעתיד להגיש תלונה במשטרה אפשר יהיה לעשות שימוש בנתונים שיופקו מהערכה הייעודית.

במאגר ה-DNA המשטרתי ולא יושוו אליו, גם אם נפגע העבירה יבקש להשתמש בערכה הייעודית. עוד מוצע לקבוע כי דגימות שלא ייעשה בהן שימוש יישמרו לתקופה של 50 שנים, ולאחר מכן יושמדו ללא צורך בהודעה נוספת לנפגע העבירה.

נוסף על נטילת הדגימה כאמור ולשם עריכת בדיקה לזיהוי קיומו של חומר זה, שאינו משויך לנפגע העבירה, לרבות זרע, ולשם קיום בדיקות קליניות נוספות בהתאם לצורך, מוצע לקבוע כי לבקשת נפגע העבירה, בעל המקצוע הרפואי יהיה רשאי ליטול דגימה נוספת. נפגע העבירה יוכל לקבל את תוצאות הבדיקה כאמור מהמוסד הרפואי.

לעניין נפגע עבירת מין שהוא קטין או אדם עם מוגבלות שכלית, מוצע לקבוע כי על מתן הסכמתו יחולו, בהתאם לגילו, הוראות חוק החיפוש בגוף, בשינויים המחויבים.

יוזמת: חברת הכנסת מירב בן ארי